

1. Фінансові установи розраховують на скорочення оперативних витрат за рахунок таких заходів підвищення ефективності, як раціоналізація обробки даних і усунення ймовірності помилок при введенні даних вручну. Автоматизація також дозволяє мінімізувати банківські ризики, пов'язані із втратою документів або їх фальсифікацією, помилковою адресацією тощо.

2. Це значно полегшує обслуговування наявних клієнтів і залучення нових, пропонує інноваційні продукти та послуги і в той же час підвищує зручність і цінність вже існуючих.

3. Використання нової комп'ютерної технології дозволяє впровадити складні системи і методи управління ризиками та інформацією.

4. Інтернет-банкінг надає доступ до своїх послуг цілодобово та без жодних обмежень щодо часу і місця. Тобто комп'ютеризація банківських продуктів прискорює обмін інформацією між банками, клієнтами та їх відділеннями.

Окрім безумовних переваг ведення банківського бізнесу в Інтернеті, існують і певні недоліки. Основна проблема полягає у слабкій захищеності інтернет-систем від несанкціонованого доступу. Підтримка захисту в системі на належному рівні потребує постійних і досить високих витрат, у тому числі на розробку ефективних методів забезпечення інформаційної безпеки.

Отже, розвиток ІТ-сфери в банківському секторі є перспективною, але, крім безперечних переваг, існують певні проблеми, які потребують вирішення, вони в основному пов'язані із забезпеченням ефективного захисту банківських операцій у мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. Рогач О. Багатонаціональні підприємства та діджиталізація міжнародного виробництва. Міжнародні відносини. Серія "Економічні науки", 2019, том 2, вип. 20, с. 84-87.

2. Aboelmaged, M.G., & Gebba T.R. Mobile banking adoption: an examination of TAM and Theory of Behaviour. // International Journal of Business Research and Development, 2(1) – 2013 с. 35-50

3. Cavus, N. & Chingoka, D., N., C. Information technology in the banking sector: Review of mobile banking. // Global Journal of Information Technology, 5(2) – 2015 с. 62-70

4. Степаненко О. П. Розвиток ІТ-сфери в банківському секторі в посткризовий період // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – № 5 (44): Економіка, організація і управління підприємством – 2010 С. 128-131

Рудницька А.¹⁹

USMCA I NAFTA: КЛЮЧОВІ ВІДМІННОСТІ

USMCA – нова торговельна угода між США, Мексикою та Канадою, що прийшла на зміну NAFTA. Остання досить успішно функціонувала протягом останніх 25 років, починаючи з 1994, однак Д. Трамп у своїй передвиборчій кампанії 2016 року пообіцяв укласти нову угоду, назвавши NAFTA «найгіршою торговельною угодою, яка коли-небудь була укладена» [1]. Після тривалих переговорів 30 листопада 2019 р. угода була підписана трьома сторонами. Мексика першою ратифікувала USMCA в липні 2019, а вже 29 січня Д. Трамп офіційно підписав її після ратифікації Конгресом. Вона набере чинності протягом 90 днів після того, як остання країна, Канада, її ратифікує [2].

Метою дослідження є виявлення ключових відмінностей між NAFTA і USMCA, позитивних і негативних наслідків від підписання USMCA.

Нова торговельна угода між США, Мексикою та Канадою не є повною копією попередньої, однак і далі базується на принципах зони вільної торгівлі між цими країнами. Багато хто називає її «нова NAFTA» чи «NAFTA 2.0», адже більшість пунктів залишилися незмінними. До основних змін [2, 3, 4] можна віднести:

– Термін дії угоди обмежили до 16 років з можливістю подовження та обов'язковим переглядом результатів через 6 років.

– Найбільш суттєвими є зміни у виробництві та торгівлі автомобілями. USMCA передбачає збільшення частки автозапчастин та деталей, виготовлених на території держав-учасниць до 75% порівняно з 62,5% у NAFTA для безмитного продажу автомобілів. При цьому 40-45% автомобілів та деталей мають бути вироблені робітниками, що отримують заробітну плату не менше 16 дол. США за годину. Це має послабити конкурентні переваги Мексики, що зумовлювалися низькою вартістю праці та меншими витратами на виробництво. Також є вимога використання 70% «північноамериканських» алюмінію та сталі.

¹⁹Студентка 2-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Підчоса О.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.

– Канада частково відкриває свій ринок молочної продукції, м'яса птахів та яєць для США (3,6% внутрішнього ринку) та прибирає поняття 7-го «інгредієнтного» класу молока. У свою чергу США прибрали імпорتنі квоти на канадську молочну та цукровмісну продукцію, бавовну та арахіс.

– Розширення регулювання прав інтелектуальної власності, посилення контролю за їх дотриманням. Термін дії авторських прав збільшено до 70 років після смерті автора, а для творів, авторські права на які не пов'язані з життям автора, – 75 років з моменту першого використання. Крім того, посилено захист новацій у галузі фармацевтики та сільського господарства (термін патентів на біопрепарати збільшено до 10 років) та вдосконалено положення щодо захисту торгових марок.

– Додано регулювання цифрової торгівлі. Заборонено митні та інші дискримінаційні заходи щодо цифрових продуктів, що розповсюджуються в електронному вигляді. Мінімізовано інші обмеження для зберігання та передачі даних через кордон. Розроблено суворіші заходи проти кіберзлочинності, крадіжки цифрових даних та інтернет-шпигунства.

– Щоб збільшити обсяги транскордонної торгівлі, Канада та Мексика за угодою зі США підвищують максимальний рівень вартості вантажу, із якого не сплачуються податки та митний збір. Канада дозволяє ввезення товарів загальною вартістю до 150 канадських доларів без сплати мита, а до 40 канадських доларів ще й без сплати податків. У Мексиці оподатковуються товари вартістю понад 50 дол. США, а якщо ця сума більше 117 дол. США, то сплачується ще й ввізне мито. Це надає значні переваги малому та середньому бізнесу, зменшуючи його витрати на транскордонну торгівлю.

– Екологічне питання додано до основної частини угоди. На вирішення проблем екології в регіоні виділяється 600 млн. дол. США.

Наслідки підписання USMCA не можна вважати однозначно позитивними чи негативними, хоча вплив буде значним [5, 6]. За рахунок підвищення більше ніж у 3 рази мінімальної заробітної плати робітників Мексики, зайнятих у виробництві автомобілів та деталей, має зрости життєвий рівень та купівельна спроможність робітників. Усе більше мексиканців багатимуть бути працевлаштованими в Мексиці, що сповільнить темпи міграції, зокрема і нелегальної. Для промисловості це підвищить витрати на виробництво, адже зараз, для прикладу, виробництво автомобіля в Мексиці в середньому на 1200 дол. США дешевше, ніж аналогічного в Сполучених Штатах через меншу вартість робочої сили [1]. Відповідно, зменшаться конкурентні переваги Мексики, що матиме вплив на розвиток автомобільної промисловості.

На підвищення собівартості виробництва також вплине частка «північноамериканських» деталей, що використовуються при комплектуванні авто, яка до 2023 має становити 75%. Більш дешеві деталі з Південної Кореї чи Японії мають бути замінені на аналогічні, виготовлені в межах Північної Америки. Підвищення регіонального вмісту має стимулювати виробництво та приплив інвестицій у нові виробничі потужності, збільшення частки зайнятих.

Розширення доступу американських фермерів до ринків канадської молочної продукції має підвищити конкуренцію та якість продукції. Якщо не буде внутрішньодержавної допомоги, багато малих та середніх підприємств можуть не витримати конкуренції з імпортними товарами.

Значну вигоду отримують Сполучені Штати від суворіших обмежень у сфері інтелектуальної власності (за рахунок більших обсягів розробки та оборотів) чи подовження дії патентів на медичні препарати до 10 років, що дає фактично монопольне положення та позбавляє від конкуренції.

Отже, USMCA є новою, удосконаленою версією NAFTA, розширює наявні та додає нові преференції для країн Північної Америки. Поки важко погодитися з упевненістю президента США Д. Трампа чи прем'єр-міністра Канади Дж. Трюдо, що ця угода є найкращим варіантом співпраці, але вже найближчим часом введені обмеження вплинуть на виробництво та умови торгівлі. Найбільший вплив – на автомобільну промисловість. Підвищення виробничих витрат вплине на кінцеву вартість автомобілів та зменшить конкурентні переваги навіть відносно китайських моделей. У довгостроковій перспективі це може призвести до ще більшої автоматизації та нових розробок, що здешевлять вартість виробництва.

Список використаних джерел

1. Kirby, J. (2020, February 4). USMCA, Trump's new NAFTA deal, explained in 600 words. Vox. Retrieved from <https://www.vox.com/2018/10/3/17930092/usmca-mexico-nafta-trump-trade-deal-explained>
2. From NAFTA To USMCA: Free Trade In North America Today & Tomorrow. Livingston International. Retrieved from <https://www.livingstonintl.com/nafta/>
3. United States–Mexico–Canada Trade Fact Sheet Modernizing NAFTA into a 21st Century Trade Agreement. Office of the United States Trade Representative. Executive Office of the President. Retrieved from <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/fact-sheets/modernizing>

4. Komkova, Ye. G. (2019). USMKA VMESTO NAFTA [USMCA INSTEAD OF NAFTA]. *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnyye otnosheniya – World Economy and International Relations*, 4, 50–58 [in Russian]. Retrieved from https://www.imemo.ru/jour/meimo/index.php?page_id=1248&file=https://www.imemo.ru/files/File/magazines/meimo/04_2019/08_komkova.pdf
5. Owen, St. (2018, October 12). How Will the Shift from NAFTA to USMCA Affect the Auto Industry? *IndustryWeek*. Retrieved from <https://www.industryweek.com/the-economy/article/22026500/how-will-the-shift-from-nafta-to-usmca-affect-the-auto-industry>
6. Kubursi A. (2018, October 1). The winners and losers in the new NAFTA. *The Conversation*. Retrieved from <https://Theconversation.com/the-winners-and-losers-in-the-new-nafta-104215>

Саєнко Є.²⁰

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ НАФТИ

Основна передумова успішного розвитку як окремих держав, так і світової енергетики передусім полягає у ступені обмеженості та вичерпності основних енергетичних ресурсів (а особливе значення відіграють, безсумнівно, запаси нафти та газу). Крім того, «умови розвитку світової енергетики регламентуються протиріччями між наявністю власних енергоносіїв країн і потребою в них, значним забрудненням навколишнього середовища продуктами їхнього згоряння, різким підвищенням попиту на енергоресурси, зумовленим зростанням населення планети [1]».

Насамперед варто зазначити, що світовий ринок нафти є конгломератом зрощених взаємовідносин агентів (учасників), які одержують користь у вигляді безпосередніх переваг від купівлі-продажу, забезпечення проведення товарних угод та страхування ризиків зміни цін. У свою чергу, учасниками світового ринку нафти є: виробники та споживачі нафти та нафтопродуктів, хеджери, агрегатори, енергетичні брокери, енергетичні дилери (маркетери) тощо [2].

Світові запаси нафти сьогодні представлені понад 600 нафтогазоносними басейнами, у 450 з яких ведеться промисловий видобуток. Особливе економічне значення мають так звані нафтові родовища-гіганти, кожен з яких характеризується запасами в понад 500 млн т і навіть понад 1 млрд т. Таких родовищ із величезними покладами у світі близько 50, і вони, певна річ, розташовані в країнах-лідерах як за рівнем економічного розвитку в цілому, так і розвитку паливно-енергетичного комплексу зокрема. Найбільшими у світі нафтовими родовищами є Чиконтепек – 22,1 млрд т (Мексика), Аль-Гавар – 20 млрд т (Саудівська Аравія), Великий Бурган – 13 млрд т (Кувейт), Каріока Сугар Лоаф – 11 млрд т (Бразилія), Шельф Болівар – 8,3 млрд т (Венесуела), Верхній Закум – 8,2 млрд т (ОАЕ), Самотлорское – 7,1 млрд т (Росія), Північний/Південний Парс – 7 млрд т (Іран, Катар), Кашаган – 6,4 млрд т (Казахстан), Дацин – 6,3 млрд т (Китай). З урахуванням вищенаведеної статистики, експерти пропонують 2 можливих сценарії для світових запасів нафти: за песимістичним сценарієм нафти вистачить на термін від 30 до 50 років, а оптимістичний прогноз обіцяє, що її буде достатньо на відрізок часу в 100 і більше років. А за умови створення доступних та недорогих технологій, які дадуть змогу видобувати нафту з великих океанських глибин, людство зможе забезпечити себе нафтою ще на кілька століть [3].

Починаючи з краху цін у 2014 році (який більшість аналітиків пов'язують із перевиробництвом нафти на світовому ринку, спричинене появою технології гідравлічного розриву, що дозволила дістатися до покладів в сланцевих пластах, які раніше були недоступними для буріння), світове споживання палива зростало доволі швидкими темпами, але торговельні суперечки та уповільнення економічного зростання також беззаперечно складають основу для розвитку сучасного ринку нафти. Проте занепокоєння викликає не лише збільшення попиту, адже сланцеві поклади в США залишаються найбільшим джерелом зростання виробництва, оскільки інвестиції в багатьох регіонах невблаганно зменшуються, а ОПЕК намагається встановити рівновагу на ринку [4].

Але, за прогнозами *British petroleum*, підвищений попит на енергію, ймовірно, буде задоволений протягом найближчих десятиліть за рахунок різноманітного спектру поставок, включно з відновлюваним джерелами енергії, нафтою та природним газом.

Але співвідношення джерел енергії змінюється зі збільшенням частки природного газу та відновлюваної енергії порівняно з нафтою та вугіллям (завдяки переходу до енергетичної системи з нижчим рівнем викидів вуглецю). Так, за першим сценарієм, відновлювані джерела енергії та

²⁰Студентка 3-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Кузнєцова Н.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.